

EIGEN HUIS & INTERIEUR

GALERIE

Het is alsof je muziek hoort, als je naar de schilderijen van Ien Lucas kijkt. Haar abstracte doeken bewegen zich tussen het rigide formalisme van Mondriaan en de vrijmoedige drippings van Jackson Pollock. 'Als ik te lang in rechte lijnen heb gewerkt, ontstaat vanzelf de drang om te gaan spetteren.'

Productie **Winja Stappers** Fotografie **Freek Esser** (atelierbeeld) **Peter Cox** (schilderijen) Tekst **Jack Meijers**

Zonder titel (serie Bubble up), 2008, acryl en gelmedium op canvas, 140 x 180 cm.

1 Zonder titel (serie No horizon), 2007, acryl en gelmedium op canvas, 200 x 150 cm. **2** Beschilderde stroken linnen dienen als materiaal voor de serie No horizon. **3** Ien Lucas bewerkt het canvas terwijl het plat op werktafels rust.

Rechterpagina Vergeleken met de strengere oriëntatie uit het begin, zijn de schilderijen lyrischer en uitbundiger geworden. Op de voorgrond en rechtsachter twee doeken uit de serie No horizon.

‘Het schilderij zélf is het verhaal: met zijn repetitie van vormen en lijnen’

‘Notities’ noemt ze de kleine werken. In haar atelier hangen er 59 in een rechthoekige formatie boven en naast elkaar. Het is een bron, een voorschot op wat komen gaat. Elk schilderijtje kan de aanleiding zijn voor een nieuwe serie abstracte doeken. Kán. ‘Want als ik er niets in zie, span ik ze af.’ Tijdens haar studie aan de Jan van Eyck Academie in Maastricht ontdekte Ien Lucas (1955, Echt) haar affiniteit met abstractie. ‘Figuratie hangt zo vast in de tijd. Het heeft voor mij snel iets gedateerds.’ Lucas voelt meer voor doeken zonder verhaal. ‘Al zou je óók kunnen stellen dat het schilderij zélf het verhaal is met zijn streken, textuur, de repetitie van lijnen, met zijn vormen en verfspatten.’ Abstractie is volgens Lucas ‘nog steeds het stiefkindje van de schilderkunst’. Zelfs in haar non-figuratieve doeken proberen mensen nog een glimp van het herkenbare op te vangen. Een snipper natuur, een celstructuur, een fragment van het uitspanseel of een stel koffievlekken op een monochrome ondergrond. In haar serie Gelijnd herkennen sommigen een vliegengordijn met gekleurde lamellen. ‘Kennelijk is het een menselijke trek om te zoeken naar ankerpunten in de realiteit. Dat biedt houvast voor het verhaal waar we behoefte aan hebben.’

De schilderijen van Lucas hebben eerder de uitwerking van een stuk muziek. In plaats van te hengelen naar betekenis kun je beter meedeinen op het gevoel, op een patroon van visuele prikkels. Zet je de muziekparallel door ►

Ien Lucas

1955 Geboren in Echt • **1981-1983** Academie voor Beeldende Vorming, Tilburg • **1983-1985** Jan van Eyck Academie, Maastricht • **1985-1986 1990** Artist in residence, Banff Art Centre, Canada • **1997** Artist in residence, Callosa de Ensarria, Spanje • **1999** Stichting Sophia, woon- en werkverblijf Barcelona, Spanje • **2007-2008** Werkverblijf in Callosa, Spanje

Lucas exposeerde onder andere bij Galerie Ramakers Den Haag, Galerie Priveekollektie Heusden, Galerie La Ferronnerie Parijs, Stedelijk Museum Roermond, Krabbedans Eindhoven, DSM Geleen, ABP Heerlen, SBK (Sittard, Tilburg, Hengelo)

Lucas werkt vooral met acryl. 'Ik weet hoe ik de verf naar mijn hand kan zetten, hoe ik de huid tot leven breng.'

MANUEL BOIX

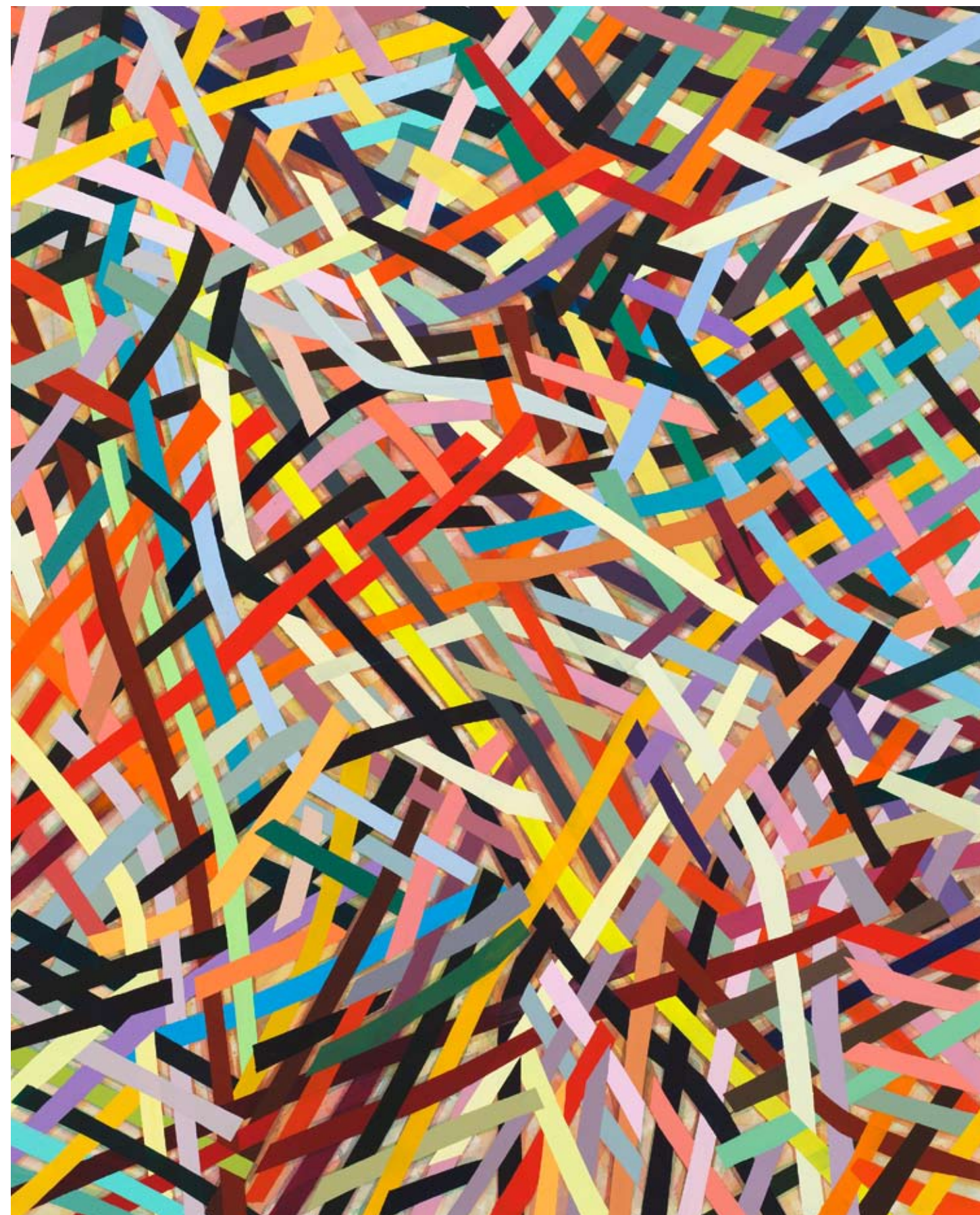
ica i impresa

pal d'Exposicions

DEL I

ALA

ny al

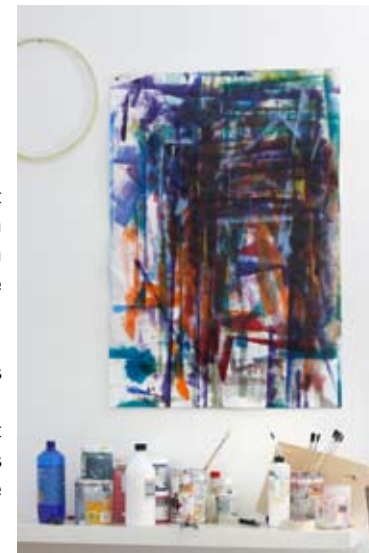

Zonder titel (serie Over & over), 2008, acryl en gelmedium op canvas, 190 x 150 cm.

1 Restmateriaal is soms de opmaat voor nieuw werk. 2 Ien Lucas laat zich graag verwonderen door de rijkdom aan mogelijkheden van toevallige vlekken, kleuren en composities. 3 Lucas gebruikt niet alleen kwasten, maar ook glaasjes, doeken, kartonnetjes of – zoals hier – een rakel.

Linkerpagina De inspiratiewand met kleine werken die de kunstenaar notities noemt. Links hangt een doek uit de serie Playground, 2008, acryl op linnen, 160 x 140 cm.

‘Soms bouw ik ringen op met een automatisme. Zoals je een raam lapt’

en benoem je een genre, dan dringt zich de vergelijking met jazz op. ‘Ik ben in de loop der jaren naar meer vrijheid en ongebondenheid toegegroeid.’ In ouder werk vertrouwt Lucas nog op een raster als vertrekpunt voor haar inspanningen. ‘Tijdens de academiejaren leer je om alles wat je doet voortdurend te verantwoorden. Vooral in de begintijd bood het raster houvast. Later kwam ik erachter dat het een te strikte benadering is, waardoor ik vastliep. Toen groeide het verlangen naar een avontuurlijkere route en een vrijere partituur. Wat ik nu maak, is ongebondener. Het kent geen grenzen en belemmeringen, al blijft het wel beheerst. Als ik te lang in rechte lijnen heb gewerkt, ontstaat vanzelf de drang om te gaan druipen of spetteren. Zo blijft het in balans.’ Het oeuvre van Lucas beweegt zich dan ook tussen de uiteinden van de abstractie: het rigide formalisme van Mondriaan én de vrijmoedige drippings van Jackson Pollock. ‘Het zijn twee extreme dimensies die ik allebei aantrekkelijk vind.’

Ien Lucas schildert met acryl. ‘Noodgedwongen eigenlijk. Ik ben allergisch voor de dampen van olieverf, dat volumineuzer, glanzender en geslotener is. Door de zoektocht naar nieuwe technieken ben ik op een ander spoor gekomen.

Ik weet hoe ik acryl naar mijn hand kan zetten, hoe ik de huid tot leven breng. Omdat ik felle kleuren gebruik, werk ik meestal op linnen. Dat heeft een dempende werking.’

Fouten maken

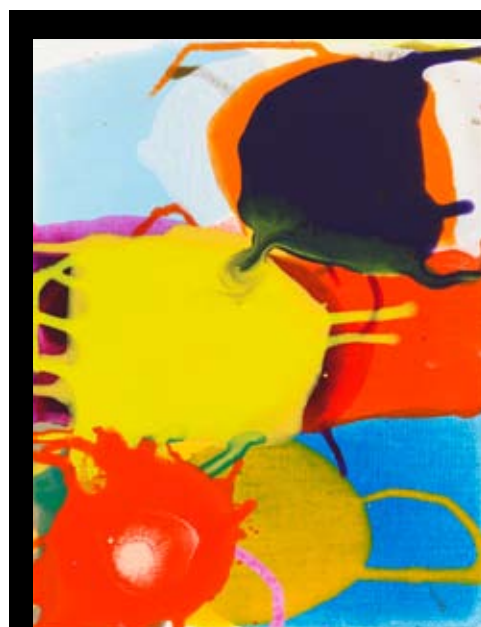
Lucas begint een schilderij vanuit het niets of bijna-niets. ‘Ik mis het geduld om schetsen op papier te maken. Dat gaat niet altijd goed. Ik heb veel weggegooid, grote doeken waar ik ontevreden over was. Economisch gezien was dat onverstandig. Later ben ik kleine doeken gaan maken, probeersels en opzetjes. Door op fouten te reageren, ontdek je weer iets nieuws. Toeval blijft geen toeval: als je er alert op reageert, kun je het sturen en benutten.’

Ordnung en chaos, recht en cirkelvormig, het planmatige en het toevallige: het zijn tegengestelde begrippenparen die Lucas op het doek probeert te verzoenen. Haar kleine Notities hebben een eigen bestaansrecht, maar ze fungeren ook om warm te draaien, als startmotor. ‘Ik werk met vaste maten: óf heel klein, óf heel groot. Vaak suggereer ik een oneindigheid die op tussenformaten niet tot zijn recht komt. Soms bouw ik ringen of kringen ►

Atelierbeeld met werktafels en rechts op de achtergrond een doek uit de serie Ben over, 2009, acryl en olie op linnen, 180 x 140 cm.

1 Zonder titel (serie Men like us), 2008, acryl en olieverf op linnen, 180 x 140 cm. **2** Werk in uitvoering voor de serie No horizon. Op de achtergrond hangt een doek uit de serie Not endless. **Rechterpagina** Zonder titel (serie Bubble up), 2008, acryl en gelmedium op canvas, 140 x 180 cm.

EH&I-AANBIEDING

Speciaal voor EH&I-lezers maakte Ien Lucas schilderij Notities in een oplage van 25 stuks, acrylverf op linnen, 25 x 33 cm, gesigneerd en genummerd. De prijs is € 400 en geldt zolang de voorraad strekt.

Stuur een e-mail naar info@galerieramakers.nl of naar priveekollektie@mac.com o.v.v. 'EH&I-aanbieding Ien Lucas'.

'Als je alert op toeval reageert, kun je het sturen en benutten'

op door de herhaling van een beweging, met een zeker automatisme. Zoals je een raam met een spons poetst.' Daarvoor gebruikt Lucas wat ze maar binnen haar bereik vindt: kwasten, glaasjes, doeken, kartonnetjes, linialen en rubbertjes. Lucas: 'Vergeleken met de sobere en strengere oriëntatie uit het begin, zijn mijn schilderijen lyrischer en uitbundiger geworden.' Afzonderlijke werken die binnen een reeks ontstaan, moeten het zonder titel doen. Verwijzingen naar de werkelijkheid gaat ze liever uit de weg. De series krijgen wel een associatieve naam, vaak in samenhang met het ontstaansproces. 'In woorden probeer ik de beeldtaal te vangen van een reeks werken die op een gelijksoortige manier zijn gemaakt. Zo vertaal ik de gelaagdheid van op elkaar gestapelde cirkelvlakken in het klankbeeld Bubble Up. Door dat woord krijgt het beeld zelf ook iets lichtvoetigs.'

Soms corrigeren de titels wat de toeschouwer ziet of denkt te zien. Lucas: 'Dat gebeurt in Not Endless (Lines). Het is een doek met oneindig veel lijnen die oneindig lijken door te lopen, maar door het kader worden begrensd. Bovendien dient de naam als relativering van een werk waar ik gevoelsmatig oneindig veel tijd in heb gestoken.' De serie Over & over is opgebouwd uit

beelden van over en door elkaar getrokken lijnen als een dicht vlechtwerk. Lucas: 'De schilderijen zijn ontstaan toen ik een serie oudere doeken opnieuw ging bewerken. De titel verwijst naar het werkproces: opnieuw en opnieuw, laag over laag en beeld voor beeld, totdat het klopt.'

In beginsel maken alle doeken deel uit van grotere of kleinere series. Al komt ook voor dat de tellerstand bij één blijft steken. Lucas: 'Na de try-out met een Notitie – een experiment om het grote werk mogelijk te maken – is het soms lang stil. Dan blijft het bij een prelude. Maar wanneer ik zie dat het werkt, volgen meerdere werken in dezelfde opzet. Net zo lang tot het me gaat vervelen of ik er geen vernieuwing meer in zie. Dan wordt het een plaat die ik te vaak heb afgedraaid en begin ik aan iets anders.' ■

Agenda

Tot 30 mei exposeert Ien Lucas bij Galerie Priveekollektie, Kerkstraat 1, Heusden (0416) 66 32 34, www.priveekollektie.com.

Ien Lucas
www.ienlucas.nl